

13/2019

Nařízení

generálního ředitele Vězeňské služby České republiky,

**kterým se stanoví minimální standardy pro tvorbu a realizaci standardizovaných programů
ve výkonu trestu odnětí svobody**

Změna: 9/2022

Změna: 32/2023

Podle ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, ve znění pozdějších předpisů, stanovím

§ 1

Úvodní ustanovení

(1) Účelem tohoto nařízení je stanovit minimální standardy pro tvorbu a realizaci standardizovaných speciálních výchovných, reedukačních a terapeutických programů (dále jen „program“, pokud není dále stanoveno jinak) ve výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „výkonu trestu“) ve vazebních věznicích a věznicích Vězeňské služby České republiky (dále jen „věznice“).

(2) Posláním programu je snižovat nebezpečnost a pravděpodobnost recidivy u rizikových pachatelů trestné činnosti vykonávajících trest odnětí svobody (dále jen „odsouzený“) a tím přispívat k ochraně společnosti.

(3) Hlavním cílem programu je změna rizikových postojů, hodnot, vzorců myšlení a chování odsouzených směrem k sociálně žádoucím formám a posílení faktorů spojených s procesem desistence, které zahrnují pozitivní charakteristiky osobnosti odsouzených i prosociální zdroje a kontakty v jejich přirozeném prostředí.

(4) Jednotlivé programy jsou specifikovány v přílohách tohoto nařízení.

§ 2

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto nařízení se rozumí

a) programem ucelený systém norem a činností, který vychází z potřeb a koncepčního zaměření Vězeňské služby České republiky (dále jen „Vězeňská služba“), je realizovatelný v různých věznicích pro shodnou kategorii odsouzených, splňuje kritéria daná tímto nařízením a jeho přínos byl ověřen v rámci pilotáže,

b) odborným garantem programu metodik odboru výkonu vazby a trestu Generálního ředitelství Vězeňské služby (dále jen „odbor“), který zodpovídá za odbornou úroveň programu a koordinuje jeho standardizaci a realizaci v jednotlivých věznicích,

c) garantem odborný zaměstnanec věznice, určený vedoucím oddělení výkonu trestu nebo vedoucím oddělení výkonu vazby a trestu, který odpovídá za realizaci programu ve věznici,

d) lektorem zaměstnanec věznice či externí pracovník, který realizuje aktivity programu,

e) trenérem zaměstnanec věznice či externí pracovník, který disponuje oprávněním školit lektory.

f) projektem stručný návrh programu, který obsahuje organizační a materiálně-technické předpoklady

pro realizaci programu a stručný výklad obsahového zaměření programu (specifikace cílové skupiny, cíl, metody a formy specializovaného zacházení),

g) manuálem základní odborný dokument v písemné formě, který obsahuje normy, cíle, kritéria zacházení s odsouzenými a personální zajištění realizace programu a popisuje konkrétní postupy a další činnosti,

h) cílovou skupinou vytypovaná skupina odsouzených na základě podobných kriminogenních rizik a potřeb, typu trestné činnosti a jejích příčin, věku apod.,

i) indikovaným odsouzeným odsouzený, který splňuje kritéria pro zařazení do programu a který je ovlivnitelný ve smyslu cíle programu,

j) terapií záměrné působení na odsouzené psychologickými prostředky s cílem snížení rizika recidivy a dosažení společensky přijatelného chování,

k) reedukací záměrné působení na odsouzené pedagogickými a speciálními pedagogickými prostředky, které upravují maladaptivní vzorce chování směrem ke společensky přijatelnému chování a ke snížení rizika recidivy.

§ 3

Podmínky pro realizaci programu

(1) Projekt programu je připraven věznicí nebo věznicemi ve spolupráci s odborem a předložen řediteli odboru ke schválení.

(2) V případě schválení projektu věznice předloží řediteli odboru manuál programu. Ředitel odboru ustanoví odborného garanta programu.

(3) Pro ověření programu se provede ve vybrané věznici či věznicích pilotáž programu. Na základě vyhodnocení pilotáže programu rozhodne ředitel odboru o způsobu zavedení do praxe a aprobuje manuál programu. Tímto je program standardizován pro potřeby Vězeňské služby.

(4) Podstatné změny v manuálu programu jsou vždy aprobovány ředitelem odboru.

(5) Program se realizuje vždy skupinově, skupinu tvoří zpravidla 6 až 12 odsouzených.

§ 4

Zahájení a ukončení účasti odsouzeného v programu

(1) Cílové skupiny, kritéria pro zařazení a postup zařazení do jednotlivých programů jsou specifikovány v přílohách tohoto nařízení.

(2) Indikovanému odsouzenému je skutečnost, že splňuje kritéria pro zařazení do programu, zaznamenána do Vězeňského informačního systému (dále jen „informační systém“) do části Komplexní zpráva nebo do části Záznamy odborného zaměstnance.

(3) Odsouzený ukončí účast v programu z důvodu, kdy

a) řádně dokončí časově limitovaný program,

b) bylo dosaženo cíle programu,

c) neplní program pro svou pasivitu, nebo porušuje stanovený program (např. odmítá se zapojit do povinných aktivit, závažně poruší pravidla programu, vykazuje známky agresivního chování k odsouzeným nebo zaměstnancům),

d) hrubě poruší ustanovení vnitřního řádu věznice,

e) podal vlastní žádost o vyřazení z programu v případě, že jeho zařazení bylo podmíněno žádostí odsouzeného,

f) byl přeřazen do jiné věznice nebo do jiného typu věznice,

g) ukončil výkon trestu.

§ 5

Program, program zacházení a hodnocení

(1) Indikovanému odsouzenému je cíl programu zacházení v oblasti speciálních výchovných aktivit formulován v souladu s cíli daného programu.

(2) Program zacházení je aktualizován vždy po zařazení indikovaného odsouzeného do programu a je doplněn o aktivity programu.

(3) V případě, že odsouzený řádně ukončí program [dle § 4 odst. 3 písm. a) a b)], zpracuje věznice hodnocení, které obsahuje informace o absolvování programu odsouzeným, popis změny v oblasti rizikových faktorů a doporučení k dalšímu programu zacházení.

(4) V případě, že odsouzený program nedokončí [dle § 4 odst. 3 písm. c) až f)], zpracuje věznice hodnocení, které obsahuje důvod nedokončení, doporučení k dalšímu programu zacházení a případně krátké vyhodnocení absolvované části programu.

(5) Hodnocení je zaznamenáno do informačního systému v části Hodnocení vězně.

(6) Hodnocení je zohledněno v průběžném vyhodnocení programu zacházení a při aktualizaci programu zacházení. Hodnocení je podkladem pro zpracování komplexního hodnocení naplňování účelu výkonu trestu k soudnímu projednání o podmíněném propuštění odsouzeného z výkonu trestu, ve kterém se zaznamená informace o absolvování programu a o případných změnách v postojích a chování vzhledem k vyhodnocení snižování míry rizikových faktorů odsouzeného.

(7) Pokud je program povinnou činností a indikovaný odsouzený se zařazením do programu nesouhlasí, bude tento fakt zohledněn v průběžném hodnocení programu zacházení a v komplexním hodnocení naplňování účelu výkonu trestu.

§ 6

Zabezpečení programu

(1) Věznice ve spolupráci s odborem vytváří časové, prostorové, materiálně-technické a personální podmínky pro náležitý a účinný průběh programu.

(2) Program je ve věznici realizován lektory, kteří pracují podle stanoveného manuálu programu.

(3) Pokud je součástí terapeutického programu psychoterapie, je vykonavatel psychoterapie povinen mít ukončený nebo alespoň zahájený akreditovaný sebezkušenostní výcvik ve skupinové psychoterapii v rozsahu nejméně 500 hod.

(4) Pokud je pro realizaci aktivit programu zapotřebí specifické vzdělávání, je toto uvedeno v příloze či manuálu.

(5) Lektori mají v náplni práce specifikovány činnosti vykonávané v programu a účastní se supervize.

§ 7

Evidence a dokumentace

(1) Evidence a dokumentace programu je stanovena v přílohách tohoto nařízení a manuálu.

(2) V termínech stanovených v přílohách zašle věznice odbornému garantovi programu stručnou zprávu o realizaci a vyhodnocení programu za uplynulé období a případné návrhy na změnu manuálu.

§ 8

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

1. Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 35/2011, kterým se stanoví minimální standardy pro tvorbu a realizaci standardizovaných programů ve výkonu trestu odnětí svobody.

2. Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 14/2012, kterým se mění nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 35/2011, kterým se stanoví minimální standardy pro tvorbu a realizaci standardizovaných programů ve výkonu trestu odnětí svobody.

3. Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 3/2013, kterým se mění nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 35/2011, kterým se stanoví minimální standardy pro tvorbu a realizaci standardizovaných programů ve výkonu trestu odnětí svobody.

4. Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 44/2017, kterým se mění nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 35/2011, kterým se stanoví minimální standardy pro tvorbu a realizaci standardizovaných programů ve výkonu trestu odnětí svobody.

§ 9

Účinnost

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. června 2019.

V Praze dne 31. května 2019

Č. j.: VS-78985-13/ČJ-2019-800040-IAŘ

Přílohy: 8/19

Generální ředitel Vězeňské služby České republiky

vrchní státní rada

genmjr. PhDr. Petr Dohnal
v z. brig. gen. Mgr. Simon Michailidis, MBA v.r.

Příloha č. 1

Program 3Z

Čl.1 Předmět úpravy

(1) Program Zastav se, Zamysli se a Změň se (dále jen „program 3Z“) byl vytvořen adaptací programu „Stop, Think and Change“ londýnské probační služby v rámci projektu Transition Facility v letech 2005 a 2006. Společná pracovní skupina Vězeňské služby a Probační a mediační služby České republiky po úpravě manuálu anglického programu provedla jeho pilotáž ve třech věznicích a třech probačních střediscích. Po skončení projektu Vězeňská služba zavedla program 3Z do penitenciární praxe.

(2) Program 3Z je kognitivně-behaviorální program s terapeutickými prvky pro dospělé odsouzené muže a ženy.

(3) Hlavním cílem programu 3Z je vést odsouzené k vytvoření si adekvátního náhledu na trestnou činnost a uvědomit si a přijmout konkrétní důsledky vyplývající z jejího páčání. Jednotlivé body programu 3Z podněcují odsouzené ke změně postojů a myšlení vedoucích ke kriminálnímu jednání. Odsouzení jsou motivováni k získání nových sociálních dovedností a k nekriminálnímu soběstačnému způsobu života po propuštění.

(4) Odborným garantem programu 3Z je metodik odboru, zaměřený na odborné zacházení s odsouzenými. Lektory programu 3Z jsou vyškolení zaměstnanci věznice. Garant není stanoven, za realizaci programu ve věznici jsou odpovědní lektoři.

Čl.2 Kritéria pro zařazení odsouzených

(1) Výběr a posouzení odsouzených ve věznici k zařazení do programu 3Z provádějí lektoři.

(2) Cílovou skupinou jsou odsouzení muži a ženy opakovaně ve výkonu trestu za převážně majetkovou trestnou činnost před lhůtou podmíněného propuštění nebo před koncem výkonu trestu.

(3) Kritérium pro zařazení odsouzených do programu 3Z je

a) žádost o podmíněné propuštění z výkonu trestu s minimální lhůtou 4 měsíce před soudním projednáním. Přihlíží se k zahájení spolupráce s Probační a mediační službou České republiky. Nebo 6 měsíců do konce výkonu trestu, zpravidla během umístění odsouzeného ve výstupním oddílu,

b) opakovaná trestná činnost (minimálně dvakrát soudně trestán),

c) motivace k řádné účasti, nenarušované např. eskortami k soudu,

d) schopnost porozumět základním instrukcím, informacím a jednoduchému textu.

(4) Kontraindikací zařazení odsouzených do programu 3Z je

a) duševní nemoc v akutně neošetřeném stavu,

b) výrazná porucha osobnosti,

c) sexuálně motivovaný trestný čin,

d) zvláštní bezpečnostní režim.

(5) Odsouzený je indikován do programu 3Z, pokud vyhovuje kritériím dle odstavce 3 a nejsou shledány kontraindikace dle odstavce 4. Kontraindikací zařazení do programu 3Z není odmítavý postoj odsouzeného ke spáchané trestné činnosti a k vině.

Čl.3

Realizace programu

(1) Program 3Z je pro indikovanou skupinu odsouzených nepovinnou činností, zařazení odsouzeného je podmíněno jeho souhlasem.

(2) Program 3Z je ve věznici realizován dvojicí lektorů, kteří byli předem řádně vyškoleni a provedli úspěšně první běh programu 3Z. Školení nových lektorů zajišťují lektoři, kteří byli vyškoleni anglickými lektory.

(3) Program 3Z je ve věznici realizován dvakrát ročně, zpravidla na jaře a na podzim. Sezení programu 3Z probíhají jedenkrát týdně a nepřesahují 120 minut, přičemž na přípravu a vyhodnocení připadá stejná časová dotace.

(4) Kritériem pro dokončení programu 3Z odsouzenými je absolvování minimálně 9 sezení při dodržování jeho pravidel a naplnění jeho účelu. Odsouzený získá osvědčení o absolvování vydané věznicí.

(5) K účasti na programu 3Z nejsou odsouzení přemísťováni do jiné věznice.

Čl.4

Evidence a dokumentace

(1) Lektoři vedou evidenci indikovaných odsouzených a dokumentaci o odsouzených, kteří již program 3Z absolvovali, ve formulářích stanovených v manuálu programu 3Z.

(2) Zprávu o realizaci programu 3Z zašle věznice, kde program 3Z probíhá, do 15. ledna každého roku řediteli odboru.

Příloha č. 2

Program GREPP

Čl.1

Předmět úpravy

(1) Program vychází z Usnesení vlády České republiky ze dne 16. srpna 2006 č. 949, kterým byl schválen Plán úkolů boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006 - 2008, stanovuje postup zacházení s odsouzenými za trestné činy spáchané na dětech (osoby do 18 let - týrání dětí, komerční sexuální zneužívání dětí i sexuální zneužívání bez komerčního aspektu) [dále jen „program GREPP“].

(2) Kromě nadřazeného pojmu program GREPP se rozlišuje

a) Program GREPP 1, který je intenzivním, krátkodobým reedukačním programem pro pachatele trestných činů násilí na dětech, mezi něž patří zejména týrání dětí, komerční sexuální zneužívání dětí a sexuální zneužívání bez komerčního aspektu (dále jen „program GREPP 1“),

b) Program GREPP 2, který je dlouhodobým terapeutickým programem pro odsouzené, kteří úspěšně absolvovali program GREPP 1 (dále jen „program GREPP 2“),

c) Program FEDDO, který je dlouhodobým terapeutickým programem pro odsouzené ženy, které spáchaly trestný čin násilí na dětech (dále jen „program FEDDO“).

(3) Odborným garantem programu GREPP je člen Psychologického pracoviště Vězeňské služby. Garantem programu GREPP je psycholog. Lektory programu GREPP jsou určení zaměstnanci věznic.

Čl.2

Kritéria pro zařazení

(1) Posouzení kritérií pro zařazení provádí psycholog.

(2) Cílovou skupinou jsou odsouzení vykonávající trest ve věznicích s ostrahou, kteří jsou ve výkonu trestu pro trestnou činnost dle trestního zákona č. 140/1961 Sb., konkrétně § 204; § 205/a; § 212; § 215; § 216a; § 217a; § 232a; § 241; § 242/1, 2, 3, 4; § 243; § 219 spáchanou na dětech či pro trestnou činnost dle trestního zákoníku č. 40/2009 Sb., konkrétně § 168; § 169; § 185; § 186; § 187; § 189; § 190; § 191; § 192; § 193; § 195; § 201; § 202; dále § 198; § 199; § 140 spáchanou na dětech.

(3) Kontraindikací zařazení do programu GREPP je

a) zjevné osobnostní vlastnosti či duševní poruchy včetně výrazné poruchy osobnosti neslučitelné s edukativně-terapeutickým působením,

b) zjevně nízká mentální úroveň,

c) organicky podmíněná psychická porucha,

d) těžká smyslová vada,

e) jazyková bariéra,

f) akutní dekompenzace psychického stavu.

(4) Dále psycholog hodnotí, zda

a) odsouzený přiznává své chování naplňující skutkovou podstatu trestných činů, za které byl odsouzen, a to v plném rozsahu, částečně nebo nepřiznává,

b) odsouzený se zařazením do programu GREPP souhlasí či nesouhlasí,

c) odsouzený má uložené ochranné léčení.

(5) Odsouzený je indikován do programu GREPP 1, pokud nejsou shledány kontraindikace dle odstavce 3. Kontraindikací zařazení do programu GREPP 1 není nepřiznání trestné činnosti či nesouhlas odsouzeného se zařazením do programu.

(6) Odsouzený je indikován pro zařazení do programu GREPP 2, pokud nejsou shledány kontraindikace dle odstavce 3, odsouzený alespoň částečně přiznává své chování a souhlasí se zařazením do programu GREPP 2 a nemá uložené ochranné sexuologické léčení. Vhodnost zařazení do programu GREPP 2 se posuzuje po absolvování programu GREPP 1 na základě hodnocení odsouzeného.

(7) Odsouzená je indikována pro zařazení do programu FEDDO, pokud nejsou shledány kontraindikace dle odstavce 3, odsouzená alespoň částečně přiznává trestnou činnost a souhlasí se zařazením do programu FEDDO.

Čl.3

Realizace programu

(1) Program GREPP 1 je pro indikovanou skupinu odsouzených povinnou činností, ke které není umožněn alternativní výběr.

(2) Program GREPP 2 je pro indikovanou skupinu odsouzených nepovinnou činností, zařazení odsouzeného je podmíněno jeho souhlasem.

(3) Program FEDDO je pro indikovanou skupinu odsouzených nepovinnou činností, zařazení odsouzené je podmíněno jejím souhlasem.

(4) Pro odsouzené vykonávající trest odnětí svobody ve věznici s ostrahou je program GREPP 1 realizován ve Věznici Nové Sedlo, ve Věznici Horní Slavkov a ve Věznici Heřmanice.

(5) Program GREPP 2 je realizován pro odsouzené muže vykonávající trest odnětí svobody ve věznici s ostrahou ve Věznici Heřmanice.

(6) Program FEDDO je realizován pro odsouzené ženy vykonávající trest odnětí svobody ve věznici s ostrahou ve Věznici Světlá nad Sázavou.

(7) K účasti na programu GREPP jsou odsouzení na přechodnou dobu přemístěni do věznice uvedené v odstavcích 4 až 6.

Čl.4

Evidence a dokumentace

(1) Psycholog každé věznice vede evidenci indikovaných odsouzených ve formuláři distribuovaným odborným garantem programu GREPP, tuto evidenci na vyžádání zašle odbornému garantovi programu GREPP nebo garantovi ve věznici, ve které je program realizován.

(2) Zprávu o realizaci programu GREPP 1 zasílá věznice uvedená v čl. 3 odst. 4 do 15. ledna každého roku odbornému garantovi programu GREPP.

(3) Zprávu o realizaci o programu GREPP 2 a programu FEDDO zašlou věznice uvedená v čl. 3 odst. 5 a 6 vždy do dvou měsíců po ukončení programu odbornému garantovi programu GREPP.

Příloha č. 3

Program TP 21 JUNIOR

Čl.1

Předmět úpravy

(1) Program Terapeutický program 21 JUNIOR (dále jen „program TP 21 JUNIOR“) byl vytvořen v roce 2007 na základě uloženého úkolu z gremiální porady Generálního ředitelství Vězeňské služby ze dne 23. 4. 2007 - Ad II/3 „Realizace opatření k předcházení a včasnému odhalování násilí mezi obviněnými a mezi odsouzenými v roce 2006“. Program TP 21 JUNIOR byl třikrát pilotován ve Věznici Všehrdy v letech 2008 a 2009 u mladistvých odsouzených mužů, než byl v roce 2010 schválen k použití v penitenciární praxi.

(2) Program TP 21 JUNIOR je edukativně-terapeutický program pro mladistvé odsouzené muže.

(3) Hlavním cílem programu TP 21 JUNIOR je minimalizace násilných projevů v chování odsouzených snížením jejich aktuální, situačně podmíněné hladiny agresivity. Odsouzení jsou motivováni vytvořit si pozitivní náhled na nevhodnost řešení konfliktních a zátěžových situací agresivním jednáním, uvědomit si vlastní zodpovědnost a přijetí konkrétních důsledků za své jednání a za porušování zásad slušného chování spojeného s násilím. Jsou vedeni k pozitivním změnám a podporováni naučit se využívat smysluplně svůj volný čas.

(4) Odborným garantem programu TP 21 JUNIOR je metodik odboru, zaměřený na odborné zacházení s odsouzenými. Garantem programu TP 21 JUNIOR je ve věznici jeden speciální pedagog pracující s mladistvými odsouzenými. Lektory programu TP 21 JUNIOR jsou určení zaměstnanci věznice.

Čl.2

Kritéria pro zařazení odsouzených

(1) Výběr a posouzení odsouzených ve věznici k zařazení do programu TP 21 JUNIOR provádějí speciální pedagog a psycholog.

(2) Cílovou skupinou jsou mladiství odsouzení s poruchami chování, kteří se projevují násilnickými sklony a agresivitou v kolektivu ostatních mladistvých odsouzených, případně nevhodným chováním se znaky šikanování.

(3) Kritérium pro zařazení odsouzených do programu TP 21 JUNIOR je

- a) opakované problémové chování vůči ostatní odsouzených a zaměstnancům
- b) chování a jednání s prvky násilí a agresivity,
- c) motivace k řádné účasti,
- d) schopnost porozumět základním instrukcím, informacím a jednoduchému textu.

(4) Kontraindikací zařazení odsouzených do programu TP 21 JUNIOR je

- a) duševní nemoc v akutně neošetřeném stavu,
- b) výrazná porucha osobnosti,
- c) zvláštní bezpečnostní režim.

(5) Odsouzený je indikován do programu TP 21 JUNIOR, pokud vyhovuje kritériím dle odstavce 3 a nejsou shledány kontraindikace dle odstavce 4. Kontraindikací zařazení do programu TP 21 JUNIOR není odmítavý postoj odsouzeného ke spáchané trestné činnosti a k vině.

Čl.3
Realizace programu

(1) Program TP 21 JUNIOR je pro indikovanou skupinu odsouzených povinnou činností, ke které není umožněn alternativní výběr.

(2) Program TP 21 JUNIOR je ve věznici realizován lektory, kteří splňují požadavky pro práci s touto cílovou skupinou, jež jsou specifikovány v manuálu.

(3) Program TP 21 JUNIOR je plánován na 12 týdnů intenzivního působení a další 4 týdny na jeho celkové vyhodnocení. Lektori jej realizují ve věznici dvakrát ročně, zpravidla na jaře a na podzim. Činnosti programu TP 21 JUNIOR probíhají denně a jsou rozděleny do týdenních bloků.

(4) K účasti na programu TP 21 JUNIOR nejsou odsouzení přemísťováni do jiné věznice.

Příloha č. 4

Program PARDON

Čl.1

Předmět úpravy

(1) Intervenční program pro řidiče s problémovým průběhem řidičské praxe (dále jen „program PARDON“) byl vytvořen ve spolupráci s Centrem dopravního výzkumu, v.v.i. a jeho posláním je prevence recidivy rizikového dopravního chování. Program PARDON byl pilotován ve Věznici Pardubice a Věznici Odolov.

(2) Program PARDON je krátkodobý terapeuticko- edukativní program pro odsouzené muže. Jeho cílem je vytvoření náhledu problémového chování jedince, které vedlo k dopravnímu přestupku či k trestnému činu v dopravě.

(3) Odborným garantem programu PARDON je člen Psychologického pracoviště Vězeňské služby. Garantem programu PARDON je psycholog. Lektory programu PARDON jsou vyškolení zaměstnanci věznice.

Čl.2

Kritéria pro zařazení odsouzených

(1) Posouzení kritérií pro zařazení odsouzených provádí psycholog ve spolupráci s vychovateli a speciálními pedagogy.

(2) Cílovou skupinou jsou odsouzení muži, kteří jsou ve výkonu trestu pro trestnou činnost dle zákona č. 140/1961 Sb., konkrétně § 224/1, 2; § 223; § 201/1, 2c, d; § 171/1c nebo pro trestnou činnost dle zákona č. 40/2009 Sb., konkrétně § 148/1, 2; § 274/1, 2a, b, c; § 337/1a.

(3) Kritérium pro zařazení odsouzených do programu PARDON je

a) motivace pro práci v programu,

b) v době konání programu nemá odsouzený plánovanou eskortu ani přerušení trestu.

(4) Kontraindikací zařazení odsouzených do programu PARDON jsou:

a) zjevné osobnostní vlastnosti či duševní poruchy včetně výrazné poruchy osobnosti neslučitelné s terapeuticko-edukativním působením,

b) zjevně nízká mentální úroveň,

c) organicky podmíněná psychická porucha,

d) těžká smyslová vada, jazyková bariéra,

e) nevyřešená závislost na návykových látkách,

f) chronicky zhoršený zdravotní stav, který je příčinou zdravotní nezpůsobilosti pro řízení motorového vozidla.

(5) Odsouzený je indikován do programu PARDON, pokud splňuje kritéria dle odstavce 3 a nejsou shledány kontraindikace dle odstavce 4.

Čl.3

Realizace programu

(1) Program PARDON je pro indikovaného odsouzeného nepovinnou činností, zařazení odsouzeného je podmíněno jeho souhlasem.

(2) Program PARDON je ve věznici realizován lektory, kteří splňují kvalifikační požadavky, jež jsou specifikovány v manuálu.

(3) Program PARDON je plánován v celkovém rozsahu 39 hodin. Činnosti programu PARDON probíhají denně v rozsahu minimálně 6 hodin.

(4) Program PARDON probíhá v určených věznicích dvakrát ročně.

Čl.4

Evidence a dokumentace

(1) Lektori vedou dokumentaci o odsouzených, kteří absolvovali program PARDON, ve formulářích stanovených v manuálu programu PARDON. Údaje poskytují garantovi programu PARDON, který je zpracovává do zprávy o realizaci programu PARDON.

(2) Zprávu o realizaci programu PARDON zašle věznice, kde program PARDON probíhá, do 15. ledna každého roku.

Příloha č. 5

Program TP KEMP

Čl.1

Předmět úpravy

(1) Terapeutický program pro odsouzené pachatele násilné trestné činnosti (dále jen „TP KEMP“) byl vytvořen s využitím poznatků Psychiatricko-psychologického centra Úřadu pro výkon vězeňství Kantonu Curych a Institutu forenzní psychologie v Praze. Jeho posláním je prevence recidivy násilných trestných činů. TP KEMP byl pilotován ve Věznici Vinařice v letech 2010 - 2012.

(2) TP KEMP je dlouhodobý terapeutický program pro odsouzené muže. Jeho cílem je vytvoření náhledu na násilné chování a naučení se ovládnutí tohoto chování.

(3) Odborným garantem TP KEMP je psycholog odboru. Garantem TP KEMP je psycholog. Lektory TP KEMP jsou určení zaměstnanci věznice.

Čl.2

Kritéria pro zařazení odsouzených

(1) Posouzení kritérií pro zařazení odsouzených provádí komise odborných zaměstnanců TP KEMP, kterou stanoví ředitel věznice. Posouzení odsouzených z jiných věznic provádí tato komise na základě vyžádaných materiálů k zájemcům o zařazení.

(2) Cílovou skupinou jsou odsouzení muži vykonávající trest ve věznicích s ostrahou, kteří jsou ve výkonu trestu pro trestnou činnost dle zákona č. 40/2009 Sb., konkrétně § 140; § 141; § 145; § 146; § 158; § 171; § 173; § 178; § 185; § 186; § 198; § 199; § 323; § 325; § 352; § 353; § 354; § 358; § 381 či pro trestnou činnost dle zákona č. 140/1961 Sb., konkrétně § 219; § 221; § 222; § 225; § 231; § 234; § 238; § 241; § 215; § 215a; § 196; § 197a; § 202; § 279.

(3) Kritérium pro zařazení odsouzených do TP KEMP je

- a) násilný trestný čin proti jedinci či skupině osob dle odstavce 2,
- b) nízká kriminální narušenost,
- c) ochota odsouzeného připustit, že spáchal násilné trestné činy, za které je odsouzen,
- d) motivace ke změně.

(4) Kontraindikací zařazení odsouzených do TP KEMP je

- a) absence motivace ke spolupráci - odmítnutí podepsání terapeutického kontraktu,
- b) výrazná porucha osobnosti,
- c) agresivní a nepřiměřené chování vůči ostatním odsouzeným a příslušníkům a zaměstnancům Vězeňské služby,
- d) závažné či opakující se nedodržování pokynů a zásad uvedených ve vnitřním řádu věznice,
- e) nízká mentální úroveň, těžká tělesná či smyslová vada.

(5) Odsouzený je indikován do TP KEMP, pokud splňuje kritéria dle odstavce 3 a nejsou shledány kontraindikace dle odstavce 4.

Čl.3

Realizace programu

(1) TP KEMP je pro indikovaného odsouzeného nepovinnou činností, zařazení odsouzeného je podmíněno jeho souhlasem.

(2) TP KEMP je terapeutický program v trvání osmnácti měsíců.

(3) TP KEMP probíhá ve Věznici Vinařice.

Čl.4

Evidenc a dokumentace

(1) Lektři vedou evidenci indikovaných odsouzených a evidenci odsouzených, kteří TP KEMP absolvovali. Dále vedou dokumentaci o odsouzených, kteří jsou zařazení do TP KEMP, dle manuálu. Údaje poskytují garantovi TP KEMP, který je zpracovává do zprávy o realizaci tohoto programu.

(2) Zprávu o realizaci TP KEMP zašle věznice uvedená v čl. 3 odst. 3 do 15. ledna každého roku řediteli odboru.

Příloha č. 6

Program ZUŘIVEC

Čl.1

Předmět úpravy

(1) Krátkodobý intervenční program ZUŘIVEC (dále jen „program ZUŘIVEC“) byl vytvořen v roce 2017 v rámci projektu PDP 3 „Projekty zranitelných skupin ve věznicích a vzdělávání zaměstnanců vězeňské služby“, financovaného z Norských fondů, ve spolupráci s norskou nevládní organizací „Alternativ til vold“ pro účely odborného zacházení s odsouzenými, kteří byli účastníky násilí v blízkých vztazích, ať již jako pachatel, oběť či svědek.

(2) Program ZUŘIVEC je krátkodobý skupinový program pro odsouzené. Jeho cílem je vytvoření náhledu problémového chování a příčin a souvislostí tohoto chování, které vedlo cílovou skupinu odsouzených k páčání násilí nebo násilné trestné činnosti.

(3) Odborným garantem programu ZUŘIVEC je Psychologické pracoviště Vězeňské služby. Garantem programu ZUŘIVEC je lektor ve věznici, v níž je program ZUŘIVEC realizován. Garanta programu ZUŘIVEC určí vedoucí oddělení výkonu trestu.

(4) Lektory programu ZUŘIVEC jsou zaměstnanci Vězeňské služby, kteří absolvovali školení v používání filmu Zuřivec a disponují osvědčením vydaným Psychologickým pracovištěm Vězeňské služby.

Čl.2

Kritéria pro zařazení odsouzených

(1) Posouzení kritérií pro zařazení odsouzených provádí lektor ve spolupráci s psychologem nebo vychovatelem-terapeutem věznice.

(2) Cílovou skupinou jsou zejména odsouzení muži a ženy za násilnou trestnou činnost, tj. zejména za trestnou činnost dle zákona č. 140/1961 Sb., konkrétně § 224/1, 2; § 223; § 201/1, 2c, d; § 171/1c nebo pro trestnou činnost dle zákona č. 40/2009 Sb., konkrétně § 148/1, 2; § 274/1, 2a, b, c; § 337/1a.

(3) V odůvodněných případech a při zohlednění složení skupiny odsouzených mohou být do programu ZUŘIVEC zařazeni rovněž odsouzení, kteří spáchali jiný násilný trestný čin nebo se dopustili násilí, aniž by za ně byli odsouzeni.

(4) Kritéria pro zařazení odsouzených do programu ZUŘIVEC se řídí manuálem intervenčního programu, v jehož rámci je program ZUŘIVEC realizován.

Čl.3

Realizace programu

(1) Program ZUŘIVEC nelze realizovat samostatně, ale vždy pouze v rámci jiného krátkodobého až dlouhodobého intervenčního programu, zpravidla terapeutického nebo terapeuticko-edukačního, nebo v rámci odborného zacházení ve specializovaném oddílu.

(2) Program ZUŘIVEC je pro indikované odsouzené nepovinnou činností, zařazení odsouzených je podmíněno jejich souhlasem.

(3) Program ZUŘIVEC je ve věznici realizován lektory, kteří splňují kvalifikační požadavky dle čl. 1 odst. 4.

(4) Program ZUŘIVEC je plánován v celkovém minimálním rozsahu tří skupinových sezení, z nichž každé trvá alespoň 90 minut.

(5) Obsah programu ZUŘIVEC musí vždy zahrnovat:

- a) uvedení do problematiky násilí a domácího násilí s přípravou odsouzených na práci s filmem,
- b) shlédnutí filmu Zuřivec v jeho celém rozsahu, přičemž nejméně jedna scéna musí být ve skupině podrobně rozebrána,
- c) dostatečný prostor pro skupinovou diskusi k filmu a reflexi po jeho shlédnutí.

Čl.4

Evidence a dokumentace

(1) Lektori vedou dokumentaci o odsouzených, kteří absolvovali program ZUŘIVEC. Údaje poskytují garantovi programu ZUŘIVEC, který je zpracovává do zprávy o realizaci programu ZUŘIVEC.

(2) Zprávu o realizaci programu ZUŘIVEC zašle věznice, kde program ZUŘIVEC proběhl, do 15. ledna každého roku odbornému garantovi.

(3) Zpráva o realizaci programu ZUŘIVEC obsahuje tyto údaje:

- a) název intervenčního programu nebo specializovaného oddílu, v jehož rámci byl program ZUŘIVEC realizován,
- b) s kolika skupinami byl program ZUŘIVEC realizován,
- c) kolik sezení programu ZUŘIVEC v rámci jednotlivých skupin bylo v uplynulém kalendářním roce realizováno,
- d) s kolika odsouzenými byl v uplynulém kalendářním roce program ZUŘIVEC realizován,
- e) jména lektorů, kteří program ZUŘIVEC realizovali,
- f) zda věznice požaduje proškolení dalších lektorů,
- g) stručný popis zkušeností s realizací programu ZUŘIVEC (max. 15 řádků).

Příloha č. 7

Program Antiagresivní trénink

Čl.1

Předmět úpravy

(1) Krátkodobý skupinový intervenční program Antiagresivní trénink (dále jen „Antiagresivní trénink“) byl vytvořen v roce 2017 v rámci projektu PDP 3 „Projekty zranitelných skupin ve věznicích a vzdělávání zaměstnanců vězeňské služby“, financovaného z Norských fondů, ve spolupráci s Centrem dopravního výzkumu, v.v.i., pro účely odborného zacházení s odsouzenými, v jejichž životě hraje dominantní roli nezvládnutí agrese, a působit tak na snížení rizika recidivy.

(2) Cílem Antiagresivního tréninku je zvýšit sebepoznání odsouzených v oblasti vlastního chování, snížení pravděpodobnosti neadekvátních projevů chování v podobě projevované verbální a fyzické agrese a zvýšení schopnosti užití seberegulačních mechanismů odsouzených v oblasti zvládnutí stresu a frustrace.

(3) Odborným garantem Antiagresivního tréninku je Psychologické pracoviště Vězeňské služby. Garantem Antiagresivního tréninku je lektor ve věznici, v níž je Antiagresivní trénink realizován. Garanta Antiagresivního tréninku určí vedoucí oddělení výkonu trestu.

(4) Lektory Antiagresivního tréninku jsou zaměstnanci Vězeňské služby, kteří byli vyškoleni v metodice práce s agresivními odsouzenými v rámci Vězeňské služby.

Čl.2

Kritéria pro zařazení odsouzených

(1) Posouzení kritérií pro zařazení odsouzených provádějí lektoři ve spolupráci s psychologem věznice.

(2) Cílovou skupinou jsou zejména odsouzení muži a odsouzené ženy, v jejichž životě hraje bez ohledu na druh spáchané trestné činnosti dominantní roli nezvládnutí agrese, kteří

a) dosud neabsolvovali žádný standardizovaný program ani jiný intervenční program, nebo

b) absolvovali standardizovaný program nebo jiný intervenční program, avšak jsou adepty pro zařazení do dalšího standardizovaného nebo intervenčního programu.

(3) Kritéria pro zařazení odsouzených do Antiagresivního tréninku jsou splněna, pokud odsouzený

a) připouští spáchání trestných činů, za které byl odsouzen,

b) je motivován ke změně.

(4) Kontraindikací zařazení odsouzených do Antiagresivního tréninku je, pokud odsouzený

a) odmítne spolupráci,

b) není schopen zapojení do skupinové práce.

(5) Odsouzený je indikován do Antiagresivního tréninku, pokud vyhovuje kritériím dle odstavce 3 a nejsou shledány kontraindikace dle odstavce 4.

Čl.3

Realizace programu

(1) Antiagresivní trénink je pro indikované odsouzené nepovinnou činností, zařazení odsouzených je podmíněno jejich souhlasem.

(2) Antiagresivní trénink je ve věznici realizován lektory, kteří splňují kvalifikační požadavky dle čl. 1 odst. 4.

(3) Antiagresivní trénink sestává z nejméně osmi setkání v týdenním intervalu s časovou dotací 120 minut na jedno setkání.

(4) Obsah Antiagresivního tréninku musí vždy zahrnovat:

- a) představení programu, seznámení účastníků a stanovení pravidel,
- b) komunikaci jako oblasti možných konfliktů,
- c) vymezení konfliktů a jejich zvládnání,
- d) trestný čin a jeho důsledky,
- e) emoce a regulaci emocí,
- f) práci s empatií,
- g) vymezení asertivita vůči agresivitě,
- h) závěrečnou reflexi.

(5) Další podmínky realizace Antiagresivního tréninku se řídí schválenou metodikou práce s agresivními odsouzenými, kterou mají lektoři k dispozici.

Čl.4

Evidence a dokumentace

(1) Lektoři vedou dokumentaci o odsouzených, kteří absolvovali Antiagresivní trénink. Údaje poskytují garantovi Antiagresivního tréninku, který je zpracovává do zprávy o realizaci Antiagresivního tréninku.

(2) Zprávu o realizaci Antiagresivního tréninku zašle věznice, kde Antiagresivní trénink proběhl, do 15. ledna každého roku odbornému garantovi.

(3) Zpráva o realizaci Antiagresivního tréninku obsahuje tyto údaje

- a) označení oddílu ve věznici, v jehož rámci byl Antiagresivní trénink realizován,
- b) s kolika skupinami byl Antiagresivní trénink v uplynulém kalendářním roce realizován,
- c) s kolika odsouzenými byl v uplynulém kalendářním roce Antiagresivní trénink realizován,
- d) jména lektorů, kteří Antiagresivní trénink realizovali,
- e) zda věznice požaduje proškolení dalších lektorů,
- f) stručný popis zkušeností s realizací Antiagresivního tréninku (max. 15 řádků).

Příloha č. 8

Program Výstupní oddíl - Otevřená věznice

Čl.1 Předmět úpravy

(1) Program Výstupní oddíl - Otevřená věznice (dále jen „OV“) vyzdvihuje posilování protektivních faktorů u odsouzených, poskytování prostoru pro osobní odpovědnost odsouzených při organizaci výkonu trestu, vyšší míru individuálního působení na odsouzené metodou „doprovázení“ a intenzivnější přibližování prostředí výkonu trestu civilnímu životu.

(2) Doprovázením se rozumí individuální přístup k odsouzenému, který zahrnuje práci s individuálním plánem odsouzeného na základě jeho potřeb, práci se zátěží a stresem, reflexi kriminogenních rizik, posilování motivace k pozitivní změně a hledání nových zdrojů opory po propuštění.

(3) Cílem OV je posílení seberegulačních mechanismů odsouzených, uspořádání blízkých vztahů, pracovní uplatnění po propuštění a snížení pravděpodobnosti další recidivy.

(4) Odborným garantem OV je Psychologické pracoviště Vězeňské služby. Garantem OV je speciální pedagog nebo psycholog ve věznici, v níž je program OV realizován.

Čl.2 Kritéria pro zařazení odsouzených

(1) Posouzení kritérií pro zařazení odsouzených provádí odborná komise OV, která své stanovisko předkládá řediteli věznice, který rozhoduje o přijetí odsouzeného k výkonu trestu do OV.

(2) Cílovou skupinou jsou odsouzení zařazení do věznice s ostrahou, oddělení s nízkým stupněm zabezpečení.

(3) Kritéria pro zařazení do OV jsou splněna, pokud

a) odsouzenému do očekávaného konce výkonu trestu zbývá minimálně 6 měsíců a maximálně 24 měsíců,

b) odsouzený je zdravotně způsobilý k pracovní činnosti a jeho zdravotní stav umožňuje plné zapojení do stanovených aktivit programu zacházení,

c) odsouzenému v posledních 6 měsících před podáním žádosti o umístění do OV nebyl uložen žádný kázeňský trest dle § 46 odst. 3 písm. g) nebo písm. h.) zákona č. 169/1999 Sb.,

d) je odsouzený motivován pro bezproblémový průběh výkonu trestu v OV, aktivní plnění programu zacházení v OV, pro pracovní zařazení a pro nekriminální způsob života po propuštění,

e) odsouzený v posledních šesti měsících výkonu trestu nebyl pozitivní na přítomnost omamných a psychotropních látek nebo alkoholu,

f) odsouzený připouští spáchání trestných činů, za které byl odsouzen.

(4) Kontraindikací zařazení odsouzených do OV je, pokud odsouzený

a) odmítne spolupráci,

b) není schopen zapojení do aktivit programu zacházení v OV,

c) vykazuje zjevnou pasivitu z hlediska plnění programu zacházení v OV,

d) závažným způsobem poruší normy upravující výkon trestu,

e) je opakovaně vyřazen z pracoviště pro neplnění pracovních povinností.

(5) Odsouzený je indikován do OV, pokud vyhovuje kritériím dle odstavce 3 a nejsou shledány kontraindikace dle odstavce 4.

Čl.3 Realizace programu

(1) OV je pro indikované odsouzené nepovinnou činností, zařazení odsouzených je podmíněno jejich souhlasem.

(2) OV je ve věznici realizován lektory.

(3) OV probíhá kontinuálně v individuální i skupinové formě. Skupinové aktivity jsou realizovány zpravidla formou polootevřených skupin.

(4) Obsah OV zahrnuje především:

- a) vytvoření „Osobního plánu činnosti a nezbytných kroků pro dobu po propuštění z výkonu trestu“,
- b) mapu možností pracovního uplatnění a ubytování po propuštění,
- c) zapojení do pracovních činností,
- d) speciálně-výchovné aktivity zaměřené na osvojení sociálních kompetencí pro řešení zátěžových situací,
- e) speciálně-výchovné aktivity zaměřené na reflexi kriminogenních rizik.

(5) Další podmínky realizace OV se řídí schváleným operačním manuálem, který mají lektori k dispozici.

Čl.4 Evidence a dokumentace

(1) Lektori vedou dokumentaci o odsouzených, kteří absolvovali OV. Údaje poskytují garantovi OV, který je zpracovává do zprávy o realizaci OV.

(2) Zprávu o realizaci OV zašle věznice, kde OV proběhl, do 15. ledna každého roku odbornému garantovi.

(3) Zpráva o realizaci OV obsahuje tyto údaje:

- a) kolik odsouzených bylo v uplynulém kalendářním roce do OV přijato, kolik odsouzených OV absolvovalo a kolik odsouzených OV opustilo předčasně a z jakých důvodů,
- b) jména členů odborného týmu, kteří OV realizovali,
- c) zda věznice požaduje proškolení dalších členů odborného týmu,
- d) stručný popis zkušeností s realizací OV.

Příloha č. 9

Program VIT

Čl.1 Předmět úpravy

(1) Skupinový intervenční program Victim Impact Training (česky Vnímám i tebe, dále jen „VIT“) byl vytvořen v roce 2020 v rámci projektu qqkKřehká šance II qqk CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_029/0002257, který byl realizován v období 2016-2020 ve spolupráci Probační a mediační služby a Vězeňské služby České republiky (dále jen qqkVězeňská službaqqk).

(2) Cílem VIT je snížení rizika opakování nežádoucího jednání u pachatelů trestné činnosti po jejich propuštění tím, že je konfrontuje s následky trestných činů ve vztahu k potenciálním i reálným obětem trestné činnosti, posiluje jejich schopnost empatie a zvyšuje odpovědnost pachatele vůči oběti.

(3) Odborným garantem VIT je metodik odboru, zaměřený na odborné zacházení s odsouzenými. Garantem VIT je lektor ve věznici, v níž je VIT realizován. Garanta VIT určí vedoucí oddělení výkonu trestu.

(4) Lektory VIT jsou pracovníci odborného zacházení ve vězeňství, kteří byli vyškoleni v metodice VIT v rámci Vězeňské služby a jsou vybaveni lektorským manuálem a pracovními listy. Lektori pracují zpravidla ve dvoučlenném týmu.

Čl.2 Kritéria pro zařazení odsouzených

(1) Posouzení kritérií pro zařazení odsouzených provádějí lektori ve spolupráci s psychologem věznice.

(2) Cílovou skupinou jsou pachatelé, kteří se dopustili trestné činnosti a v jejichž případě figuruje v pozici poškozené strany fyzická osoba, zejména pachatelé násilné trestné činnosti.

(3) Kritéria pro zařazení odsouzených do VIT jsou splněna, pokud odsouzený

a) připouští spáchání trestných činů, za které byl odsouzen,

b) je motivován ke změně,

c) disponuje schopností komunikace a diskuse s ostatními ve skupině, respektování druhých a přijímání a poskytování zpětné vazby.

(4) Kontraindikací zařazení odsouzených do VIT je, pokud odsouzený

a) odmítne spolupráci,

b) není schopen zapojení do skupinové práce,

c) je pachatelem sexuálně motivované trestné činnosti,

d) je pachatelem trestné činnosti spáchané na dětech,

e) projevuje akutní psychiatrické onemocnění, nebo

f) z objektivních a předem známých důvodů není schopen program dokončit, např. tím, že podal žádost o podmíněné propuštění s předpokládaným koncem věznění před plánovaným dokončením programu, žádost o přeřazení, má pevný výstup z trestu odnětí svobody v průběhu programu atp.

(5) Odsouzený je indikován do VIT, pokud vyhovuje kritériím dle odstavce 3 a nejsou shledány kontraindikace dle odstavce 4.

Čl.3 Realizace programu

(1) VIT trénink je pro indikované odsouzené nepovinnou činností, zařazení odsouzených je podmíněno jejich souhlasem.

(2) VIT je ve věznici realizován lektory, kteří splňují kvalifikační požadavky dle čl. 1 odst. 4.

(3) VIT sestává z 13 setkání v týdenním intervalu s časovou dotací 3 hodiny na jedno setkání.

(4) Obsah VIT zahrnuje tyto strukturované lekce:

- a) Zahajovací lekce programu,
- b) Empatie a obět',
- c) Osobní příběh,
- d) Analýza trestného činu,
- e) Dopady trestného činu - obecně,
- f) Dopady u reálných obětí,
- g) Imaginace a reflexe programu,
- h) Odpovědnost obecně,
- i) Přijetí odpovědnosti za trestnou činnost,
- j) Divadlo obrazu,
- k) Náprava způsobené újmy,
- l) Konkrétní podoba odčinění újmy,
- m) Závěrečná lekce.

(5) Další podmínky realizace VIT se řídí schválenou Metodikou k programu VIT.

Čl.4 Evaluace

(1) Před zahájením programu každý odsouzený vyplní dotazník, který slouží ke zjištění motivace, očekávání a důvodů pro vstup do programu, s nimiž se v programu dále pracuje.

(2) Na závěr programu každý odsouzený vyplní dotazník, který slouží pro vyhodnocení účasti v programu, případně pro další celkové hodnocení průběhu výkonu trestu odsouzeného.

(3) Dotazníky jsou součástí schválené Metodiky k programu VIT.

(4) Vyhodnocování programu ve vztahu k individuálním odsouzeným je prováděno průběžně formou kontroly plnění úkolů z jednotlivých lekcí a rozhovorů, čímž je posilován motivační potenciál odsouzených.

Čl.5 Evidence a dokumentace

(1) Lektori vedou dokumentaci o odsouzených, kteří absolvovali VIT. Údaje poskytují garantovi

VIT, který je zpracovává do zprávy o realizaci VIT. Po skončení VIT učiní lektor záznam o absolvování programu do vězeňského informačního systému pro potřeby všech pracovníků odborného zacházení ve vězeňství.

(2) Zprávu o realizaci VIT zašle věznice, kde VIT proběhl, do 15. ledna každého roku odbornému garantovi.

(3) Zpráva o realizaci VIT obsahuje tyto údaje

- a) s kolika skupinami byl VIT v uplynulém kalendářním roce realizován,
- b) s kolika odsouzenými byl v uplynulém kalendářním roce VIT realizován,
- c) jména lektorů, kteří VIT realizovali,
- d) zda věznice požaduje proškolení dalších lektorů,
- e) stručný popis zkušeností s realizací VIT (max. 15 řádků).

Příloha č. 10

Program FGDP

Čl.1

Předmět úpravy

(1) Program Finanční gramotnost a dluhové poradenství (dále jen qqqprogram FGDPqqq) byl vytvořen v roce 2020 v rámci projektu Operačního programu Zaměstnanost qqqKontinuální práce se zadluženým klientem před a po propuštěníqqq CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_008/0010229, financovaného z Evropských fondů. Na tvorbě programu se podíleli nebo poskytli odbornou konzultaci zástupci Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky, Magistrátu hlavního města Prahy - odbor sociálních věcí, spolku Lighthouse, Asociace inkasních agentur, České asociace věřitelů, divadelního spolku Ty-já-tr, Centra restrukturalizace a insolvence Harryho Pollaka Vysoké školy ekonomické, exekutorských úřadů, insolvenční správkyně, Vzdělávacího centra a Dluhové poradny, s.r.o. Ostrava, advokátní kanceláře, celního úřadu, Vazební věznice Praha Pankrác (pilot), Vazební věznice Praha Ruzyně (pilot), Věznice Ostrov a Věznice Stráž pod Ralskem.

(2) Program FGDP je vzdělávací program s poradenskými prvky pro dospělé i mladistvé odsouzené, kteří se potýkají s dluhovými problémy, nízkou úrovní finanční gramotnosti a k řešení těchto problémů vyžadují intenzivní odborné poradenství.

(3) Hlavním cílem programu FGDP je zvýšit úroveň finanční gramotnosti odsouzených a vést je k zodpovědnosti za své závazky a dluhy, včetně škod způsobené trestnou činností. Jednotlivé prvky programu FGDP pracují s motivací odsouzeného, podněcují k řešení problémů a rizik souvisejících se zadlužeností, formou podpůrných aktivit vytváří podmínky pro řešení těchto problémů i pro dobu po propuštění z věznice.

(4) Odborným garantem programu FGDP je metodik odboru, zaměřený na sociální práci ve vězeňství. Garantem programu FGDP je lektor ve věznici, v níž je program FGDP realizován. Garanta programu FGDP určí vedoucí oddělení výkonu trestu.

(5) Lektory programu FGDP jsou pracovníci odborného zacházení ve vězeňství, kteří absolvovali kurz zaměřený na finanční gramotnost nebo dluhové poradenství v minimálním rozsahu 16 hodin (např. kurz dluhového poradenství pro sociální pracovníky akreditovaný MPSV, kurz finanční gramotnosti pro pedagogy akreditovaný MŠMT, případně kombinace obou takových kurzů, kdy každý z nich je v minimálním rozsahu 8 hodin) a současně byl vyškolen v metodice programu FGDP.

Čl.2

Kritéria pro zařazení odsouzených

(1) Výběr a posouzení odsouzených ve věznici k zařazení do programu FGDP provádějí lektoři.

(2) Cílovou skupinou jsou odsouzení muži a ženy, včetně mladistvých, kteří se potýkají s problémy, které souvisí se zadlužeností nebo s nedostatečnou schopností hospodařit s finančními prostředky.

(3) Kritérium pro zařazení odsouzených do programu FGDP je

a) nedostatečná schopnost hospodařit s finančními prostředky,

b) existence dluhů a závazků,

c) riziko dynamického faktoru Finance v nástroji SARPO na hodnotící škále od 5 do 10 bodů (vysoké a velmi vysoké riziko),

d) motivace k účasti v programu FGDP,

e) schopnost porozumět základním instrukcím, informacím a jednoduchému textu.

(4) Kontraindikací zařazení odsouzených do programu FGDP je

- a) negramotnost (neschopnost číst a psát),
- b) zjevná výrazná porucha osobnosti neslučitelná s edukativním působením,
- c) těžká smyslová vada, která brání standardním způsobům vzdělávání,
- d) jazyková bariéra.

(5) Odsouzený je indikován do programu FGDP, pokud vyhovuje kritériím dle odstavce 3 a nejsou shledány kontraindikace dle odstavce 4.

Čl.3 Realizace programu

(1) Program FGDP je pro indikovanou skupinu odsouzených nepovinnou činností, zařazení odsouzeného je podmíněno jeho souhlasem.

(2) Program FGDP je ve věznici realizován zpravidla dvojicí lektorů, kteří splňují kvalifikační požadavky dle čl. 1 odst. 5.

(3) Program FGDP pro plnou realizaci vyžaduje spolupráci s externí (externími) organizací (organizacemi), která v rámci svých hlavních služeb poskytuje dluhové poradenství. Dále se doporučuje v případě řešení ostatních problémů (ubytování, závislost, apod.) odsouzených zařazených v programu zajistit odpovídající odborné služby, např. poradenství a služby sociálních kurátorů, příspěvkových organizací, nestátních neziskových organizací.

(4) Program FGDP obsahuje 19 vyučovacích hodin (s časovou dotací 60 minut na 1 vyučovací hodinu). Sezení programu FGDP probíhají zpravidla jedenkrát týdně, přičemž na přípravu, vyhodnocení a spolupráci s dalšími spolupracujícími organizacemi připadá stejná časová dotace. Program umožňuje sloučení dvou vyučovacích hodin (na celkovou časovou dotaci 120 minut) a to na posouzení lektora. Další a alternativní podmínky realizace programu FGDP se řídí metodikou programu.

(5) Kritériem pro dokončení programu FGDP odsouzenými je absolvování minimálně 12 vyučovacích hodin a aktivní zapojení do dluhového poradenství (v případě zadluženosti odsouzeného) při dodržování pravidel a naplnění účelu programu. Odsouzený získá potvrzení o absolvování programu vydané věznicí.

(6) V případě dlouhodobého přemístění odsouzeného, který aktuálně absolvuje program FGDP, do jiné věznice, je možné, aby v programu FGDP pokračoval nebo ho dokončil v jiné věznici, pokud tento program je v dané věznici realizován.

Čl.4 Evidence a dokumentace

(1) Lektorů vedou evidenci odsouzených a dokumentaci o odsouzených, kteří absolvovali program FGDP. Po skončení FGDP učiní lektor záznam o absolvování programu do vězeňského informačního systému pro potřeby všech pracovníků odborného zacházení ve vězeňství. Údaje poskytují garantovi programu FGDP, který je zpracovává do zprávy o realizaci programu FGDP.

(2) Zprávu o realizaci programu FGDP, včetně poznatků o potřebě jeho aktualizace, doplnění či změn, zašle věznice, kde program FGDP probíhá, do 15. ledna každého roku řediteli odboru.

Příloha č. 11

Program GLM

Čl.1

Předmět úpravy

(1) Skupinový intervenční program Good-Lives Model (česky Model dobrého života, dále jen "GLM") byl vytvořen v roce 2023 v návaznosti na realizaci projektu "Aplikace Good-Lives Model v českém vězeňství", reg. č. CZ.03.3.X/0.0/0.0/17_082/0011081, financovaného z ESF prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost Ministerstva práce a sociálních věcí a schváleného generálním ředitelem Vězeňské České republiky pod čj. VS-169973-1/ČJ-2019-8000034-PSY dne 11.7.2019. GLM vychází z pozitivní psychologie zaměřené na sebeřízení a práci se zdroji zvládání. Do České republiky byl program adaptován z Věznice Brandenburg an der Havel v Braniborsku, Německo, kde je používán společně s tréninkovým modulem Mé budoucí JÁ/ZRM(r). Pilotáž byla realizována prostřednictvím odborných zaměstnanců Vězeňské služby České republiky (dále jen "Vězeňská služba") a pracovníků organizace Volonté Czech o. p. s. ve věznicích Jiřice, Kuřim, Kyšperk nad Ohří, Pardubice, Stráž pod Ralskem a Vinařice. Odborný výcvik lektorů a supervizi zajišťovali němečtí trenéři Steven Feelgood, Joseas Helmes a Ivan Brčina. Evaluátorem programu byl Ing. Vladimír Kváča, Ph.D.

(2) Cílem GLM je motivovat odsouzené ke snížení rizika opakování násilného jednání po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody a k návratu do společnosti prostřednictvím sebeřízení, které zahrnuje porozumění vlastnímu prožívání, vytvoření nového souboru hodnot a postojů sebeřízení (Mé budoucí JÁ/ZRM(r)) a zvládání zátěžových situací.

(3) Odborným garantem GLM je metodik odboru výkonu vazby a trestu Generálního ředitelství Vězeňské služby, zaměřený na odborné zacházení s odsouzenými. Garantem GLM je lektor ve věznici, v níž je GLM realizován. Garanta GLM určí vedoucí oddělení výkonu trestu.

(4) Lektory GLM jsou pracovníci odborného zacházení ve vězeňství, kteří byli vyškoleni v metodice GLM v rámci Vězeňské služby a jsou vybaveni lektorským manuálem a pracovními listy. Lektori pracují s jednou skupinou odsouzených zpravidla ve dvoučlenném týmu.

Čl. 2

Kritéria pro zařazení odsouzených

(1) Posouzení kritérií pro zařazení odsouzených provádějí lektori ve spolupráci s psychologem věznice.

(2) Cílovou skupinou jsou odsouzení, kteří se dopustili trestné činnosti, při které hrálo roli násilí, případně pachatelé, kteří vykazují potíže s vlastní impulzivitou, výbušností, agresivitou nebo obecně s řešením konfliktů nenásilným způsobem.

(3) Kritéria pro zařazení odsouzených do GLM jsou splněna, pokud odsouzený

- a) uznává smysl výkonu trestu odnětí svobody v souvislosti s jím páchanou trestnou činností,
- b) je motivován ke změně,
- c) disponuje schopností komunikace a diskuse s ostatními ve skupině, respektování druhých a přijímání a poskytování zpětné vazby,
- d) prokáže kognitivní schopnosti prostřednictvím psychodiagnostické metody Test kognitivního odhadu vyšší než na úrovni narušené schopnosti orientace v realitě.

(4) Kontraindikací zařazení odsouzených do GLM je, pokud odsouzený

- a) byl odsouzen primárně za sexuálně motivovaný trestný čin,
- b) odmítne spolupráci,

c) není schopen zapojení do skupinové práce,

d) projevuje symptomy akutního psychiatrického onemocnění, nebo

e) z objektivních a předem známých důvodů není schopen program dokončit, např. tím, že podal žádost o podmíněné propuštění s předpokládaným koncem věznění před plánovaným dokončením programu, žádost o přeřazení, má pevný výstup z trestu odnětí svobody v průběhu programu atp.

(5) Odsouzený je indikován do GLM, pokud vyhovuje kritériím dle odstavce 3 a nejsou shledány kontraindikace dle odstavce 4.

Čl. 3

Realizace programu

(1) GLM je pro indikované odsouzené nepovinnou činností, zařazení odsouzených je podmíněno jejich souhlasem.

(2) GLM je ve věznici realizován lektory, kteří splňují kvalifikační požadavky dle čl. 1 odst. 4.

(3) GLM sestává z řady nejméně 120 skupinových sezení v rozsahu 90 minut, jež by měla probíhat dvakrát týdně.

(4) Nedílnou součástí GLM je metodika Programu sebeřízení pro osoby, které se dopustily násilí, a tréninkový manuál Mé budoucí JÁ/ZRM(r).

(5) Další podmínky realizace GLM se řídí schválenou Metodikou k programu GLM.

Čl. 4

Evaluace

(1) Před zahájením programu každý odsouzený vyplní vstupní evaluační dotazník.

(2) Na závěr programu každý odsouzený vyplní výstupní evaluační dotazník, který slouží pro vyhodnocení účasti v programu, případně pro další celkové hodnocení průběhu výkonu trestu odsouzeného.

(3) Evaluační dotazníky jsou součástí schválené Metodiky k programu GLM.

(4) Vyhodnocování programu ve vztahu k individuálním odsouzeným je prováděno průběžně v souladu s Metodikou k programu GLM.

Čl. 5

Evidence a dokumentace

(1) Lektoři vedou dokumentaci o odsouzených, kteří absolvovali GLM. Údaje poskytují garantovi GLM, který je zpracovává do zprávy o realizaci GLM. Po skončení GLM učiní lektor záznam o absolvování programu do Vězeňského informačního systému pro potřeby všech pracovníků odborného zacházení ve vězeňství.

(2) Zprávu o realizaci GLM zašle věznice, kde GLM proběhl, do 15. ledna každého roku odbornému garantovi.

(3) Zpráva o realizaci GLM obsahuje tyto údaje:

- a) s kolika skupinami byl GLM v uplynulém kalendářním roce realizován,
- b) s kolika odsouzenými byl v uplynulém kalendářním roce GLM realizován,

- c) jména lektorů, kteří GLM realizovali,
- d) zda věznice požaduje proškolení dalších lektorů,
- e) stručný popis zkušeností s realizací GLM (max. 15 řádků).